

Maatregelen bij teeltbedrijven om besmetting met *Tuta absoluta* te voorkomen

Tuta absoluta is een zeer schadelijke mineermot met een grote voorkeur voor tomatenplanten. Het insect kan zeer veel schade veroorzaken bij tomaat met oogstverliezen tot wel 100%. Naast tomaten en aubergine kan het beestje ook voorkomen op paprika, aardappel en andere planten van de *Solanaceae* familie (*Solanum nigrum*, *Datura spp.*). Ook vormt deze mineermot een bedreiging voor de exportpositie van Nederland. Het insect kan met importproduct vanuit besmette gebieden, in Nederland worden geïntroduceerd.

Tuta absoluta is dit jaar al op meerdere teeltbedrijven, sorteer- en pakstations in Nederland onderschept. Zaak is dus de Nederlandse teelt vrij te houden van *Tuta absoluta* en onze exportpositie veilig te stellen. Het is niet ondenkbaar dat dit motje zich kan gaan vestigen in Nederland.

Dit kan leiden tot schadelijke gevolgen voor de Nederlandse teelt en handel van groenten. Met de onderstaande maatregelen kunnen telers hun verantwoordelijkheid nemen om verspreiding binnen de Nederlandse tomatenteelt te voorkomen.

Hygiëne maatregelen

Als ondernemer kunt u diverse maatregelen treffen die een *Tuta absoluta* aantasting voorkomt of, indien een aantasting al is geconstateerd, voorkomen dat andere bedrijven ook besmet raken.

Voorkomen

- Gebruik schoon fust om te voorkomen dat rupsen en/of poppen zich tussen teeltbedrijven onderling en verpakkingsbedrijven kunnen verspreiden.
- Deuren, sluisen van bedrijfsruimten gesloten houden.
- Onkruid verwijderen in de omgeving van de kas.

Signaleren

- Personeel trainen voor het herkennen van de schadebeelden.
- Deltavallen met Pherodis feromonen ophangen om te monitoren en rondvliegende mannelijke motjes weg te vangen.
- Gebruik vanglampen (alleen bij gesloten luchtramen). Deze signaleren en vangen zowel mannelijke als vrouwelijke exemplaren. Controleer deze regelmatig op aanwezigheid van *Tuta absoluta*.

Bestrijden

Bij een signalering of aantasting van *Tuta absoluta* moet er een goede bestrijding plaatsvinden. Dit kan op drie manieren: biologisch, chemisch of een combinatie van beide.

Biologisch:

- Roofwants *Macrolophus caliginosus* is een effectieve predator van *Tuta absoluta* eitjes en jonge larven.
- Wegvangen van mannetjes door middel van vallen met *Pherodis* feromonen.
- Verwijderen van aangetaste delen en vernietigen daarvan.
- Regelmatig bespuiten met een middel op basis van *Bacillus thuringiensis*.

Chemisch:

- Gebruik van bijvoorbeeld Tracer of Steward.

Neem voor het inzetten of toepassen van bovenstaande maatregelen altijd eerst contact op met een deskundige of de leverancier voor een correcte toepassing en/of de wettelijke eisen voor uw teelt.

Teelt schoon beginnen

Het schoonmaken van de kas aan het eind van de teelt is van groot belang. Verwijder de oude planten, plantresten, vruchten en onkruid volledig uit de kas. Voer het afval op een verantwoorde wijze af.

Afvoeren van besmet plantmateriaal

Zorg bij een aantasting dat plantmateriaal correct wordt afgevoerd. Ontsnappen van motjes, poppen en larven uit besmet plantmateriaal is een belangrijke verspreidingsroute.

- In gesloten container binnen in de bedrijfsruimte, opslaan en afvoeren naar verwerker in perswagen.
- In gesloten en luchtdichte container in open lucht opslaan en afvoeren naar de verwerker in perswagen.

NB. De mineermot houdt niet van vocht en om uitvliegen te voorkomen kan bij opslag het afval nat worden gemaakt met water.

Zorg er voor dat u op de hoogte blijft van de actuele stand van zaken en controleer regelmatig verschillende informatiebronnen of neem contact op met uw eigen leverancier/voorlichter.

- www.minInv.nl/pd
- www.pherobank.com
- www.tutaabsoluta.com
- www.groeiservice.nl (informatie plaatsen op manier van clavibacter)
- www.koppert.nl
- www.biobest.be

Belangrijkste verspreidingsroute

In 2007 heeft Spanje officieel melding gemaakt van de aanwezigheid van *Tuta absoluta*. Dit plaaginsect komt oorspronkelijk voor in Zuid-Amerika en is vermoedelijk vandaar uit in Spanje geïntroduceerd. Vanuit Spanje heeft

Tuta absoluta zich verspreid naar Marokko, Algerije, Italië, Zuid-Frankrijk, Tunesië en zal waarschijnlijk het hele Middellandse Zee gebied gaan bezetten.

Onverpakte trostomaten uit besmette gebieden zijn de belangrijkste route voor de introductie van *Tuta absoluta*. Motjes, poppen, larven en eieren komen mee via de tomatenvruchten en aanhangende groene delen. Motten kunnen ontsnappen vanuit sorteer- en pakstations, loodsen, groenafval, besmette verpakkingen en vervolgens de nabijgelegen kassen invliegen. Uiteraard lopen de bedrijven waar zowel wordt geteeld als geïmporteerd, extra hoog risico. De risico's op besmetting nemen toe bij hogere buitentemperaturen. Extra aandacht verdient de overlappende periode tussen de aanvoer uit Zuid-Europa en het begin van het Nederlandse productie seizoen. Onbedekt groen- en verpakkingsafval in de buitenlucht vormt het grootste risico op ontsnappen van volwassen motjes.

Meer informatie?

Wilt u meer informatie of heeft u vragen over dit onderwerp?

U kunt contact opnemen met de Gewasmanager tomaat van LTO Groeiservice Tel:(070) 307 5050.

Deze factsheet is gebaseerd op de huidige kennis van risico's op verspreiding van Tuta absoluta in Nederland en de beheersmaatregelen. Deze publicatie dient als zodanig gelezen te worden. Toepassing van de informatie in deze factsheet dient niet op zichzelf plaats te vinden, doch in het kader van de eigen bedrijfsvoering en met de professionele kennis en de ervaring van en na controle door de gebruiker.